

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Departementet

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug
og Fiskeri

Den 2. december 2010
Sagsnr.: 99

./. Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering grundnotat om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om den fælles landbrugspolitik på vej mod 2020 - fremtidens udfordringer: fødevarer, naturressourcer og landdistrikter, KOM (2010) 672.

Med venlig hilsen

Jesper Wulff Pedersen

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

FødevarerErhverv, EUK/Departementet 2.1/2.3

Sags.nr. 2215

Den 2. december 2010

FVM 833

GRUNNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om den fælles landbrugspolitik på vej mod 2020 - fremtidens udfordringer: fødevarer, naturressourcer og landdistrikter

KOM (2010) 672

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 18. november 2010. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har den 18. november 2010 præsenteret sin meddelelse om reformkursen for den fælles landbrugspolitik på vej mod 2020. Konkrete forslag forventes fremlagt til juli 2011. Meddelelsen fokuserer på, at reformen af den fælles landbrugspolitik skal tilvejebringe instrumenter med henblik på at imødekomme de fremtidige nye udfordringer som fødevareforsyningsikkerhed, bæredygtig forvaltning af naturressourcer, klimaforandringer, global konkurrence, lokal beskæftigelse og territorial balance. Kommissionen opstiller i meddelelsen tre optioner – 1) status quo med mindre tilpasninger, 2) mere balanceret, målrettet og bæredygtig støtte og 3) en mere omfattende reform af den fælles landbrugspolitik. Kommissionen beskriver hovedsageligt elementerne i option 2.

Baggrund

Kommissionen har den 18. november 2010 præsenteret sin meddelelse om den fælles landbrugspolitik på vej mod 2020 til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget. Meddelelsen er modtaget i en dansk sprogversion den 23. november 2010. Forslag til juridiske tekster forventes fremlagt i juli 2011.

Nærhedsprincippet

Der er ikke redegjort for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Formål og indhold

Kommissionens meddelelse skitserer i meget generelle vendinger, hvilken retning Kommissionen finder, at den fremtidige fælles landbrugspolitik skal tage. Dermed påbegyndes drøftelserne om rammerne for EU's landbrugspolitik for perioden 2014-2020. Meddelelsen indeholder ikke angivel-

se af nogen beløbsstørrelser for støtteniveauer eller budgetandele. Reformen af den fælles landbrugspolitik skal ses i sammenhæng med forhandlingerne om de finansielle rammer, som ventes at finde sted sideløbende med landbrugsforhandlingerne. Kommissionen har i meddelelsen fastholdt behovet for en stærk fælles landbrugspolitik, struktureret omkring to søjler. Kommissionen argumenterer for, at den fælles landbrugspolitik skal forholde sig til de fremtidige nye udfordringer såsom fødevarerforsyningsikkerhed, bæredygtig forvaltning af naturressourcer, klimaforandringer, global konkurrence, lokal beskæftigelse og territorial balance. Meddelelsen berører spørgsmålet om omfordeling af den direkte støtte, redesign af søjle I og målretning af den direkte støtte, samt fastholdelse og udvidelse af den nuværende søjle II.

Kommissionen fremhæver følgende 3 overordnede udfordringer for den fælles landbrugspolitik:

- 1) Fødevarerforsyningsikkerhed, det vil sige, at der skal produceres fødevarer til forbrugerne af høj kvalitet og i et bredt udvalg, herunder lokale produkter. Produktionen vil i fremtiden være præget af et mere konkurrencepræget miljø, større usikkerhed og øget prisvolatilitet.
- 2) Miljø og klimaforandringer, det vil sige, at man bør udnytte landbrugssektorens potentiale til at bidrage til opfyldelse af EU's klima- og energimål, herunder afbøde klimaforandringer og bidrage til reduktion af CO₂ udslip.
- 3) Territorial balance, fastholdelse af en territorial balance i erkendelse af, at landbrugsproduktion er en afgørende faktor for økonomien i landdistrikterne gennem koblingen til tilknyttede sektorer inden for særligt fødevarer, turisme og handel.

Ved at imødekomme disse udfordringer finder Kommissionen, at den fælles landbrugspolitik også vil bidrage til Europa 2020 strategiens mål om intelligent, bæredygtig og inkluderende grøn vækst.

Fremtidige instrumenter

Den fælles landbrugspolitik skal ifølge Kommissionen også fremover baseres på 2 søjler, hvor søjle I skal indeholde støtte, som ydes til alle landbrugere på årlig basis, mens søjle II skal indeholde støtteredskaber, der giver medlemsstaterne tilstrækkelig fleksibilitet til at afpasse støtten til medlemsstaternes særlige behov på en flerårig basis.

Direkte støtte (søjle I)

Den fremtidige direkte støtte, der ydes til aktive landbrugere, foreslås baseret på følgende principper:

- En afkoblet ensartet grundlæggende indkomststøtte til alle landbrugere på regionalt niveau, forudsat opfyldelse af krydsoverensstemmelseskravene. Denne støtte ventes underlagt et øvre støtteloft (capping).
- En obligatorisk "grøn" komponent til støtte, der baseres på enkle, generelle, ikke-aftalebaserede og årlige miljøtiltag i EU, som for eksempel permanente græsarealer, grønt plantedække, omdriftskrav og økologisk braklægning. Derudover foreslår Kommissionen, at man skal undersøge muligheden for at inkorporere de krav, der gælder for de nuværende Natura 2000-områder og at udbygge visse elementer af kravene om God Landbrugs- og Miljømessig stand (GLM).
- En supplerende indkomststøtte til landbrugere i områder med naturlige begrænsninger (herunder ugunstigt stillede områder), der ydes under søjle 2.

- En for medlemsstaterne frivillig koblet støtte med henblik på at tage hensyn til særlige problemer i visse regioner.
- En fastsættelse af en enkel og specifik støtteordning for små landbrugere med henblik på at opretholde konkurrenceevnen og beskæftigelsen i landdistrikterne.
- Forenkling af reglerne for krydsoverensstemmelse. Det skal overvejes at inddrage vandrammedirektivet i anvendelsesområdet for reglerne om krydsoverensstemmelse, når direktivet er gennemført.

Markedsforanstaltninger (under søjle I)

Kommissionen vil overordnet set fastholde den nuværende markedsorientering af den fælles landbrugspolitik, idet Kommissionen dog vil foreslå en forenkling og justering af de nuværende markedsinstrumenter, herunder introducere yderligere elementer, som for eksempel forlængelse af interventionsperioden, anvendelse af klausuler om forstyrrelse af markedet og støtte til privat oplagring. Kommissionen vil forbedre sukkersektorens konkurrencedygtighed ved at foreslå, at det skal undersøges, hvilke muligheder, herunder en eventuel kvoteudfasning, der er ved de nuværende sukkerkvoters ophør i 2014/15. Endelig foreslås det, at fødevarerforsyningskædens funktionsmåde skal forbedres, idet landbrugets andel af værditilvæksten er faldet. Fokus i denne sammenhæng er på landmændenes forhandlingsposition, kontraktforhold, strukturudvikling og funktionen af derivatmarkedet¹ for landbrugsråvarer.

Landdistriktsudvikling (søjle II)

Kommissionen fremhæver, at landdistriktspolitikken, som en integreret del af den fælles landbrugspolitik, har vist sin værdi ved at styrke bæredygtigheden af EU's landbrugssektor. Landdistriktspolitikken skal fortsat bidrage til

- landbrugets konkurrenceevne ved at fremme innovation og omstrukturering og mere effektiv anvendelse af ressourcerne,
- en bæredygtig forvaltning af naturressourcer, hvor der tages hensyn til miljøet, landskabspleje og bevarelse af landarealernes produktionskapacitet, og
- territorial balanceret udvikling i landdistrikterne i hele EU gennem en styrkelse af lokalområder, kapacitetsopbygning og forbedring af lokale forhold.

Inden for denne ramme skal miljø, klimaændring og innovation være de retningsgivende temaer. Der skal fastsættes indikatorer, som skal sikre en effektiv målopfyldelse, ligesom der skal fokuseres på øget sammenhæng mellem landdistriktspolitikken og andre politikker for eksempel gennem en fælles strategisk ramme for EU-fonde.

Derudover foreslår Kommissionen, at der etableres risikohåndteringsværktøjer til at tage bedre hånd om indkomstsvingninger og markedsvolatilitet. Under landdistriktspolitikken foreslår Kommissionen mulighed for et nyt indkomststabiliserende værktøj, som er i overensstemmelse med WTO's regler for grøn boks samt øget støtte til forsikringsinstrumenter og gensidige fonde. Kriterierne for fordelingen mellem medlemsstaterne af midler til udviklingen af landdistrikterne skal overvejes.

¹ Et derivat er et finansielt instrument, hvis værdi afhænger af udviklingen i det underliggende aktiv.

Endelig skal der ske en styrkelse og forenkling af kvalitets- og afsætningsfremme politikker med henblik på at styrke konkurrenceevnen i landbrugssektoren.

Reformscenarier

Kommissionen finder, at der er tre overordnede optioner til videre overvejelse, hvor den ene er den ovenfor beskrevne, mens de andre to reformscenarier alene skitseres meget kort. Disse er:

Option 1, der karakteriseres som et status quo scenarie, indebærer gradvise mindre tilpasninger af den nuværende politiske ramme med fokus på justeringer og forbedringer af visse områder som for eksempel omfordeling af støtten mellem medlemsstaterne.

Option 2 lægger op til reform, som beskrevet ovenfor, med den målsætning at gøre den fælles landbrugspolitik mere bæredygtig og skabe bedre balance mellem forskellige politiske målsætninger. Dette skal gøres gennem mere målrettede foranstaltninger.

Option 3 indebærer en mere omfattende reform af den fælles landbrugspolitik med stærk fokusering på miljø og klimamålsætninger og gradvis ophævelse indkomststøtte og de fleste markedsforanstaltninger.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om meddelelsen. Europa-Parlamentet forventes dog at fremlægge en udtalelse på eget initiativ.

Konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv konsekvenser for EU-budgettet, ligesom meddelelsen ikke i sig selv har statsfinansielle, lovgivningsmæssige eller administrative konsekvenser. Idet meddelelsen vil danne grundlag for det videre arbejde med reformen af landbrugspolitikken efter 2013 vil den dog have afledte statsfinansielle konsekvenser for det danske bidrag til finansiering af landbrugspolitikken samt erhvervsøkonomiske konsekvenser i form af omfanget af landbrugsstøtten, som Danmark modtager. Disse kan dog ikke vurderes på nuværende tidspunkt.

Høring

§ 2-udvalget(landbrug) er blevet hørt om meddelelsen på møde den 16. november 2010, og meddelelsen har endvidere været i skriftlig høring.

Landbrug & Fødevarer lægger vægt på, at EU's landbrugspolitik også i fremtiden skal være fælles, således at de samme regler gælder for alle landmænd i alle medlemsstater. Det er vigtigt, at der tages udgangspunkt i, at en ny fælles landbrugspolitik skal forbedre erhvervets konkurrenceevne, og at der samtidig tænkes yderligere forenkling ind i lovgivningen. Der skal desuden skabes mere synergi og sammenhæng mellem EU's forskellige ordninger, således at disse understøtter, og ikke modarbejder, hinanden. Det gælder for eksempel definitionen af støtteberettigede arealer i forhold til overgang til natur. Landbrug & Fødevarer ønsker ikke forsikringsordninger, men derimod en markedsbaseret løsning af udfordringerne. Intervention kan i visse tilfælde være nødvendigt, men det skal kun ske som en nødløsning. Endvidere er det vigtigt, at der sendes et signal om, at den di-

rette støtte sker som en honorering af de høje krav, der stilles til landmænd og producenter i EU. Et konkret problem er, at der ikke er mulighed for at give éngangskompensation til de landbrug, der er placeret i områder med særlige miljøudfordringer. Landbrug & Fødevarer finder, at støtte til ugunstigt stillede områder også bør kunne gives til områder med naturlige restriktioner i henhold til miljølovgivningen.

Udgangspunktet for Landbrug & Fødevarer er en grundholdning om at fremme en stærk fælles europæisk landbrugspolitik, der fremmer en konkurrencedygtig og markedsorienteret sektor. Politikken skal bygge på en fælles finansiering, og samtidig forhindre, at der indføres konkurrenceforvridende statsstøtte. Tilsvarende skal den fælles landbrugspolitik så vidt muligt bygge på ens rammevilkår gennem blandt andet fælles EU-regler. Endelig skal man holde sig for øje, at EU's landbrugspolitik løbende skal afstemmes med udviklingen i de lande vi normalt konkurrerer med på det globale marked; det skal blandt andet ske i regi af verdenshandelsorganisationen WTO.

I forhold til den aktuelle meddelelse, så skal det indledningsvist konstateres, at meddelelsen ikke indeholder konkrete budgetovervejelser, konkrete satser, procentændringer m.v. En endelig vurdering af meddelelsen må nødvendigvis kræve kendskab til disse elementer. Men med dette forbehold, så efterlader meddelelsen et indtryk af, at Kommissionen i det anbefalede scenarie på nogle områder bevæger sig i den rigtige retning – men ikke er ambitiøse nok. Det er Landbrug & Fødevarers overordnede opfattelse, at den fælles landbrugspolitik i større grad skal målrettes mod to mål. For det første skal politikken sikre en styrket konkurrenceevne for europæisk landbrug og fødevarerindustri; og for det andet skal politikken bidrage til at løse de udfordringer, som europæisk landbrug står overfor i relation til blandt andet miljø og klima.

I forhold til behovet for en styrket konkurrenceevne, så er det holdningen hos Landbrug & Fødevarer, at meddelelsen ikke i tilstrækkelig grad forholder til udfordringen fra den fortsatte globalisering – og dermed behovet for en fortsat styrkelse af europæisk landbrugs og fødevarerindustriens konkurrenceevne. Hvis ikke EU forstår at tage den udfordring op, så vil EU's nuværende eksport af fødevarer i stigende grad blive presset væk fra til globale markeder og henvist til afsætning på de indre markeder; og samtidig må der forventes en øget import af fødevarer fra konkurrencedygtige lande. Dermed vil man forsømme muligheden for at øge væksten og dermed muligheden for at skabe nye arbejdspladser. Og netop landbrugs- og fødevarersektorens vigtige rolle som skaber af vækst og beskæftigelse i relation til EU's vækststrategi – Europa 2020 – blev understreget af EU's stats- og regeringschefer på deres møde i marts 2010.

I forhold til ambitionerne om i større udstrækning at målrettet landbrugspolitikken mod at løse nogle af problemerne i relation til miljø og klima, så er der rigtige takter i Kommissionens oplæg. Det gælder både i forhold til den direkte støtte (søjle 1) og i forhold til landdistriktspolitikken (søjle 2), hvor man lægger op til, at landbrugspolitikken i stigende grad skal bruges til at fremme innovation og grønne løsninger. Men det er vigtigt, at man giver mulighed for at præmiere de landbrug, som er frontløbere på miljø og klimaområdet – hvad der generelt karakteriserer dansk landbrug og fødevarerindustri.

I forhold til mere konkrete bemærkninger, så skal nedenstående punkter fremhæves:

Anerkendelse af frontløbere i forhold til Kommissionens forslag om en ”grøn” komponent

Kommissionen lægger op til, at man vil indføre en obligatorisk ”grøn” komponent, der skal styrke den miljø- og klimamæssige hensyntagen i forbindelse med dyrkningen af landbrugsjorden. På dette område er dansk landbrug generelt betydeligt længere end det øvrige EU – blandt andet med hensyn til krav om efterafgrøder og reducerede kvælstofnormer. Det bør i forbindelse med den konkrete udformning af dette element sikres, at lande/regioner (som for eksempel Danmark), der har været frontløbere, anerkendes for denne indsats. Det skal med andre ord sikres, at de krav, der stilles for at kunne modtage denne ”grønne” komponent, skal tage udgangspunkt i de gældende fælles EU-regler således at strammere nationale bestemmelser betyder, at man umiddelbart kan modtage støtten.

Øget satsning på landdistriktspolitikken

Landbrug & Fødevarer mener, at den fremtidige landdistriktsstøtte bør have en øget fokus på både en vækstdagsorden og en miljødagsorden. I forhold til miljødagsordenen så skal ikke mindst målrettede tiltag prioriteres højt. Disse skal blandt andet være med til at afhjælpe en række af de udfordringer, som erhvervet står overfor i tilknytning til implementering af blandt andet vandramme- og habitatdirektivet. Vækstdagsordenen skal blandt andet fokusere på klimaområdet, og sikre en øget støtte til innovation, vidensformidling og investeringsstøtte til prioriterede områder.

For at fremme denne dagsorden bør Danmark have en mere rimelig andel af EU’s samlede landdistriktsbudget. Da de udfordringer, som landdistriktspolitikken skal bidrage til at løse, står i forhold til den samlede landbrugsproduktion, bør Danmarks andel af EU’s landdistriktsbudget afspejle Danmarks andel af EU’s samlede landbrugsproduktion – det vil sige en andel på omkring 2,5 %.

I forhold til især miljøområdet er det vigtigt at sikre, at de konkrete ordninger indeholder de nødvendige incitamenter – for eksempel i form af en engangskompensation – der sikrer den ønskede udnyttelse. Endvidere bør det i forhold til den nuværende støtte til ugunstigt stillede områder vurderes, hvorvidt den også bør kunne ydes til arealer, der har en naturlig restriktion i forhold til miljølovgivningen.

Endelig er det vigtigt, at den fremtidige landbrugspolitik, herunder ikke mindst landdistriktsprogrammet, muliggør naturpleje som produktionsgren. Med den nuværende politik er der ofte et modsætningsforhold mellem de krav, der stilles for at modtage enkeltbetaling og de målsætninger, der er i landdistriktsprogrammet.

En ny fordeling af EU’s landbrugsstøtte mellem EU’s medlemslande

Et af de væsentlige temaer i diskussionen om den fremtidige landbrugspolitik er fordelingen af støtte mellem EU’s medlemslande. Landbrug & Fødevarer bakker op om, at man finder en bedre balance, der imødekommer de nye medlemslande. Men samtidig er det vigtigt at sikre – også set i relation til ambitionen om at være konkurrencedygtige på det globale marked – at man sikrer, at de direkte betalinger understøtter de bedrifter, der producerer effektivt og med fokus på fødevarer sikkerhed, klima, miljø, dyrevelfærd m.v.

En forenkling af landbrugspolitikken

En reel forenkling af den fælles landbrugspolitik kan kun ske i forbindelse med en reform af landbrugspolitikken. Set i lyset af de meget komplicerede regelsæt, der gælder i forhold til den fælles landbrugspolitik, så er det vigtigt at få det sat på dagsordenen. Det er vigtigt både i forhold til at sikre at politikken er forståelig, men også for at lette de administrative omkostninger for landmænd og virksomheder. Landbrug & Fødevarer er i færd med at udarbejde en liste med konkrete forslag.

Fastholdelse af nuværende markedsinstrumenter – og øget satsning på promotion

I forhold til markedsforanstaltninger støtter Landbrug & Fødevarer en fortsat markedsorientering af EU's landbrugspolitik. Men samtidigt er det nødvendigt, at der bevares et reelt og effektivt sikkerhedsnet for de produkter, der allerede er omfattet af eksisterende markedsinstrumenter. Man bør endvidere undersøge, om de senere års opstramminger af markedsinstrumenterne, for eksempel for korn, fortsat er relevante i forhold til målsætningen om at skabe markedsbalance og -stabilitet.

Hvad angår risikohåndteringsværktøjer mener Landbrug & Fødevarer, at markedsstabilitet bør sikres via eksisterende instrumenter. Såfremt der, som foreslået i meddelelsen, indføres nye sikkerhedsforanstaltninger lægger Landbrug & Fødevarer stor vægt på, at ordningerne er så transparente og generelle som muligt. Ordningerne bør være fuldt ud EU-finansierede, og det skal sikres, at de hverken er konkurrenceforvridende eller bidrager til renationalisering af landbrugsstøtten.

Med hensyn til afsætningsfremme finder Landbrug & Fødevarer det meget positivt, at Kommissionen lægger op til en mere aktiv afsætningspolitik via promotion-ordningen. Det er vigtigt, at de afsætningsfremmende værktøjer kan implementeres på en enkel måde og primært bruges uden for EU's indre marked.

Overvejelser om en fjernelse af sukkerkvoterne

EU har netop færdigimplementeret sukkerreformen fra 2006, som har ført til en reduktion i EU's sukkerproduktion med 30 pct., herunder stop for sukkerroedyrkning i fem medlemslande. Det har også betydet, at EU er gået fra at være eksportør til nettoimportør. Sektoren har således netop gennemgået en kraftig effektivisering, og en udfasning af kvoterne vil sandsynligvis føre til stop for sukkerproduktionen i yderligere områder. En udfasning af kvoterne skal således vurderes nøje i forhold til andre markedsforanstaltninger, som kan give et nødvendigt stabilt grundlag for en fortsættelse af sukkerproduktionen. Fjernelse af kvoterne stiller skærpede krav til lige konkurrencevilkår mellem medlemslandene, hvilket i givet fald vil blive en afgørende faktor for en fortsættelse af sukkerproduktionen i Danmark.

Indførelse af en basisindkomststøtte og overvejelser om at indføre et loft per bedrift

Kommissionen lægger op til at indføre en basisindkomststøtte og i den forbindelse overveje at indføre et loft for betalingerne til store landbrug. Det er Landbrug & Fødevarers opfattelse, at de direkte betalinger fremadrettet skal ses som en honorering af de samfundsmæssige krav og ønsker, som stilles til landbrugsproduktionen i EU, for eksempel i forhold til miljø, fødevarerikkerhed, dyrevelfærd og klima – krav som produkter fra lande uden for EU, som vi konkurrerer med, ikke skal leve op til. På den baggrund kan Landbrug & Fødevarer heller ikke støtte indførelsen af et støtteloft på

bedriftsniveau, da vil ramme de bedrifter, der søger at blive mere konkurrencedygtige gennem en udnyttelse af størrelsesøkonomien.

Det bør endvidere sikres, at man på nationalt/regionalt niveau kan fastlægge, hvorvidt basispræmien skal være en flat-rate betaling, som er ens per hektar inden for en landet/regionen, eller den skal differentieres med udgangspunkt i de nuværende betalingsrettigheder. (Danmark betragtes som en region). Der skal således sikres mulighed for, at de sektorer, hvor der i Danmark er, eller vil komme, et tillæg til basisbetalingen under enkeltbetalingssystemet, fremover skal kunne modtage forholdsmæssigt den samme præmie.

Mulighed for en frivillig koblet støtte

Kommissionen foreslår, at det inden for nogle klart definerede grænser fortsat bør være muligt at yde en begrænset koblet støtte. Landbrug & Fødevarer støtter denne mulighed, idet det blandt andet af hensyn til en fortsat handyrproduktion (ungtyre) i Danmark sandsynligvis vil være nødvendigt at have dette instrument til rådighed.

DI Fødevarer mener generelt, at den fælles landbrugspolitik bør indrettes, så den lever op til målsætningerne i EU2020-strategien og aktivt bidrager til at understøtte vækst og konkurrenceevne i Europa. Den fælles landbrugspolitik skal være markedsorienteret, skabe forsyningssikkerhed og adgang til råvarer til konkurrencedygtige priser på en ressourceeffektiv måde, der tilgodeser hensyn til miljø og klima. DI Fødevarer mener, at den direkte landbrugsstøtte skal omlægges og udfases så en større del af EU's budget bliver målrettet EU's vækststrategi.

DI Fødevarer bemærker, at Kommissionens meddelelse i meget generelle vendinger skitserer, hvilken retning Kommissionen finder, at den fremtidige fælles landbrugspolitik skal tage. Der lægges op til, at den fælles landbrugspolitik skal bidrage til EU's vækststrategi, hvilket er positivt. I den forbindelse er det helt centralt, at reformen af den fælles landbrugspolitik ses i sammenhæng med forhandlingerne om de finansielle rammer, som ventes at finde sted sideløbende med landbrugsforhandlingerne. Meddelelsen indeholder ikke angivelser af nogen beløbsstørrelser for støtteniveauer eller budgetandele. DI Fødevarer mener, at den mest direkte vej til at bidrage til EU's vækststrategi vil være at overføre midler fra den direkte støtte til andre områder af EU's budget, der understøtter europæisk forskning og innovation, høj mobilitet, en effektiv energisektor, adgang til kapital for iværksættere samt digitalisering. DI Fødevarer er betænkelige ved udsigten til, at omlægningen af den fælles landbrugspolitik sker inden for rammerne af de eksisterende søjler. En mindre justering af den direkte støtte og eventuel overførsel af midler til søjle 2 vil ikke være tilstrækkeligt til at sikre de nødvendige midler til vækstskabende initiativer.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark lægger stor vægt på en øget markedsorientering og liberalisering af den fælles landbrugspolitik med henblik på en afvikling af landbrugsstøtten på længere sigt. Danmark lægger vægt på, at EU's landbrugspolitik er bæredygtig i forhold til klima, natur, miljø og dyrevelfærd. Der er ikke modsætning mellem på den ene side en støtteafvikling og på den anden side et fokus på bæredygtighed. Endelig lægger regeringen vægt på, at drøftelserne om Kommissionens meddelelse ikke foregriber de kommende forhandlinger om EU's flerårige finansielle rammer.

Fra dansk side henholder man sig generelt til det danske budget review høringssvar fra april 2008, regeringens strategi for afviklingen af EU's landbrugsstøtte fra maj 2008 (B75) samt regeringens høringssvar "På sporet af en ny landbrugspolitik" fra juli 2010.

Uden at foregribe resultatet af forhandlingerne om de nye flerårige finansielle rammer for perioden efter 2013, og potentielle afledte budgetmæssige justeringer, har regeringen fremlagt én måde at organisere den fælles landbrugspolitik inden for et givent budget indtil 2020 med henblik på at sikre øget merværdi i EU som helhed ved at fremme Grøn Vækst.

Den danske regering er af den opfattelse, at tendensen i de seneste reformer og markedsorienteringen af den fælles landbrugspolitik skal fortsætte, og at Europa 2020-strategien er en mulighed for at tænke fremad, også i landbrugs- og fødevarersektoren. Europa 2020-strategiens mål bør være en del af den fremtidige fælles landbrugspolitik, navnlig gennem øget fokus på forskning, udvikling og innovation i landbrugs- og fødevarersektoren.

Den europæiske landbrugs- og fødevarersektors evne til at overleve i fremtiden, er tæt knyttet til sektorens evne til at være innovativ og aktivt bruge sin faglighed, snarere end at basere sig på klassiske støttemekanismer.

Fra et dansk synspunkt skal den fælles landbrugspolitik i perioden 2014-2020 have et meget stærkere fokus på håndtering af nye udfordringer og at levere offentlige goder.

Den fælles landbrugspolitik har potentialet til at være en del af løsningen på mange af de nye udfordringer, og at bidrage til at udforske nye indtjeningsmuligheder og en bæredygtig udvikling. For eksempel hvordan man kan skabe en effektiv vandforvaltning og forvaltning af biodiversitet, fødevarerikkerhed, håndtering af klimaændringer, højere miljømæssige hensyn, og levering af grøn energi.

Én måde at nytænke den fælles landbrugspolitik på, er at skabe en mere målrettet og moderne søjle I og søjle II i perioden 2014-2020. Den nye ordning for direkte betalinger kan bestå af en grundlæggende præmie til rådighed for alle landbrugere - på regionalt niveau. En anden del af søjle I kan udbetales til landbrugerne som en top op for at levere offentlige goder. Og det bør være enkelt at administrere. Søjle II kan have et stærkere fokus på projekter, der baseres på innovation og udvikling i landdistrikterne, ved hjælp af understøttende rammebetingelser (for eksempel uddannelsesprogrammer, ny teknologi m.v.). Dette er for at sikre Grøn Vækst i overensstemmelse med Europa 2020 strategien.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Kommissionen præsenterede meddelelsen på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29.-30. november 2010. Der var grundlæggende opbakning fra medlemsstaterne til de meget overordnede målsætninger. En stor gruppe af medlemsstater Frankrig, Spanien, Portugal, Østrig, Italien, Grækenland, Irland, Polen, Ungarn mv. ønskede at sikre en høj indkomststøtte, en stærk regulering af landbrugsmarkederne, udvikling af nye forsikringsordninger, og at der blev taget hensyn til europæisk land-

brug i handelsforhandlingerne med tredjelande. Frankrig støttede Kommissionens model med 3 lag i den direkte støtte. Tyskland, Storbritannien, Sverige, Tjekkiet, Nederlandene og Danmark lagde stor vægt på en yderligere markedsorientering af den fælles landbrugspolitik med større fokus på konkurrenceevne, innovation, klima og miljø. Tyskland lagde vægt på at bevare den nuværende indkomststøtte. Storbritannien og Danmark lagde vægt på, at landbruget på sigt skulle kunne klare sig uden indkomststøtte. En række medlemsstater som Polen, Rumænien, Letland, Tjekkiet, Portugal, Spanien, Storbritannien talte for en ny fordeling af den direkte støtte, der ikke var baseret på historiske kriterier og gerne en ensartet støtte per hektar. Langt hovedparten af medlemsstaterne var bekymrede for yderligere administrative byrder særligt i forhold til det nye grønne lag 2 i den direkte støtte. Kommissionen understregede, at forenkling skulle indarbejdes løbende, og at der ikke ville blive tale om egentlige nye krav i lag 2.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt for Folketingets Europaudvalg den 26. november 2010 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29.-30. november 2010, jf. samlenotat oversendt den 18. november 2010.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.